

rere mihi), Capitulum (alternativt ur 1 Petr. 4 eller Jer. 14), Responso-
rium breve, versikel (Custodi nos), antifonerna super Nunc dimittis
Pacem tuam och Salva nos. Därpå följer preces dominicales och Waka
öffuer oss.

Överblicka vi, vad som gjorts för att försvenska officiet, finna vi
alltså, att vid 1540-talets mitt en ej ringa del därav utfördes på moders-
målet, där mässböcker av samma slag som Högs användes; ty vi kunna
taga för givet, att även kollekterna i 1537 års mässta samt den nya bibel-
översättningen kommit till användning. I själva verket har försvensk-
ningen enligt de dokument, vi ännu ha kvar, varken förr eller senare
fortskridit så långt. Visserligen veta vi ju ej, hur stor spridning sådana
försök till försvenskning fått.

I ett för liturgiskt bruk lämpat tryck samlades vad som åstadkommit
genom 1553 års sångbok: Een liten Songbook til at bruka i Kyrkionne. Av
för officiet brukbart material innehåller den hymner och kollekter. Några
nya hymner ha emellertid icke tillkommit sedan 1536; samtliga där upp-
tagna officiehymner äro här underlagda notlinjer, som emellertid äro
utan tryck. Att ifylla dem var alltså överlämnat åt den enskilda före-
tagsamheten. Kollektserien är här fullständig. Avdelningen de Sanctis
omfattar böner in die Purificationis, in die Annuntiationis et aliis
festis diue Virginis, de S. Johanne Baptista, de Angelis, de Apostolis, de
Martyribus, de Sanctis collecta generalis, ad completorium.

Sven Björk.

Tävlingen om ny kyrka i Johannesberg i Göteborg

har nu avgjorts av prisnämnden, som haft ett synnerligen svårt och om-
fattande arbete. Icke mindre än 151 förslag ha insänts. Prisnämnden har
utgjorts av sysslomannen W. Bergman, länsarkitekt E. Friberger, förste
stadsarkitekt K. Samuelsson, generaldirektör I. Tengbom och kyrkoherde
Th. Wedlin. Tävlingen, som är den första stora allmänna tävlingen om en
modern svensk kyrka, visar många intressanta sidor av den nutida bygg-
nadskonstens inställning till kyrkobyggnaden. Tyvärr kan man icke sä-
ga, att resultatet öppnar nya vägar för ett samarbete mellan präster och
arkitekter i skapandet av en tidsenlig kyrkobyggnad. Förslagen voro an-
tingen exklusivt moderna eller mer eller mindre traditionsbundna. I en
ledande facktidskrift för byggnadsväsen läses bl. a.: »Nutida arkitektur,
konst och teknik väntar . . . fortfarande på att från kyrkohåll få ett allvar-
ligt ställningstagande till de problem, varav båda parterna äro avhängiga.»
I samma organ betecknas första priset av Sigfrid Ericsson, den kände
skaparen av så många vackra helgedomar i Västsverige, som liggande pa-
stichen ganska nära och främmande för modern byggnadskonst.

Alla tänkbara — kanske också otänkbara — former för kyrkobygg-
nad företrädde bland tävlingsförslagen. Sålunda liknade ett en forn-

nordisk hall bestående huvudsakligen av ett väldigt sadeltak med moderna konstruktioner och invid kyrkan en mast behängd med två klockor. Ett annat förslag utgjordes av ett fyrkantigt rum med altare över predikstolen — en anordning, som motiverades av ett utdrag ur ett gammalt protokoll av renodlat neologisk färg; användandet av ett sådant citat belyser på ett slående sätt förslagsställarens djupa okunnighet om liturgiska ting. Så fanns också en centralkyrka och en sektorsformad byggnad.

I regel voro dock byggnaderna utformade i långhus och kor. Till denna kyrka skulle ansluta sig ett reservutrymme, som skulle stå i direkt sammanhang med gudstjänstrummet men kunna avskiljas från detta vid behov. Korets förhållande till denna tillbyggnad var tydligen ett av de svåraste problemen.

Här kunna vi endast i allra största korthet dröja vid några av förslagen. Förste pristagaren, Sigfrid Ericssons förslag, visar en ganska traditionell utformning utan starkare karaktär. Interiören har höga fönster, öppen takstol och en grund altarabsid. Fasaden visar större helgjutenhet. Andra priset (av Simon Brofelt) var modernistiskt hållet med veckade långhusväggar, vilka genomsläppa ett vackert ljus, och en sträng funkisfasad. Koret verkar rätt trångt likaså orgelplatsen. Åt sydväst öppnar sig ett extra utrymme, som dock knappast kan vara användbart, då ingen plats kan se koret. I tredje priset (av Stig Åkermark) var utbyggnaden direkt anknuten till koret men mindre lämpligt anordnad i förhållande till predikstol och det stora korfönstret på motsatta sidan. Stilen ren och saklig. Fyra inköp kunna ytterligare belysa problemlösningen. »Byggfred» av N. E. Eriksson visar ett mäktigt perspektiv från Viktor Rydbergsgatan med ett härligt frontparti av huvudfasad och torn. Interiören ger god rymdverkan. »Ljus» av Folke Hjortzberg presenterar en trattformig byggnadskropp med tak, som höjer sig starkt mot koret. Liksom på Brofelts förslag äro vägglamellerna snedställda. En monumental exteriör erbjuder »325» av D. Dahl, medan interiörens plan är mera traditionellt utbildad. »På hälleberget» av Th. Bergentz förefaller medelmåttigt, men solitt och enkelt; koret för trångt.

Bengt Cnattingius.

Recensioner.

För blandad kör.

Dreizehn kurze Motetten für 4-stimmigen gemischten Chor von Orlando Lassus, redigiert und mit Vortragsbestimmungen versehen von Fr. Witt. Part. 1,20 Mk.

14 *Vierstimmige Motetten von Giovanni Croce für den heutigen Chorgebrauch eingerichtet von Mich.*

Haller. Part. 2:— Mk. Stämmor 0.30 Mk.

Mehrstimmige Gesänge von alten Meistern, gesammelt und redigiert von Wilh. Widmann. Samtliga på Franz Feuchtingers Verlag, Regensburg.

Anmälaren har i sin hand tre häften innehållande äldre körverk för blandad kör. Någon särskild rekommendation eller pre-